

Informatiebrief aan de Raad

Zaaknummer: Z/ /19/035624/193063
Datum: 16 juni 2020
Onderwerp: Kraak van Huize Ivicke
Bijlage(n): Bijlage 1 handhaving evenement/openbare manifestatie

Geachte Raad,

Op 16 juni 2020 hebben wij een last onder bestuursdwang opgelegd aan zowel de krakers als de eigenaar van Huize Ivicke teneinde de overtreding van het bestemmingsplan ter plaatse van rijksmonument Ivicke binnen vijf maanden te beëindigen. Met deze brief wordt u geïnformeerd over de handhavingsmogelijkheden wanneer een pand wordt gekraakt. Daarmee wordt ingegaan op de door u gestelde vragen in de motie van 17 september 2019. Om de voortgang in het proces van handhaving niet negatief te beïnvloeden was het helaas niet mogelijk u hier eerder uitgebreid over te informeren.

Mogelijkheden tot aanpak kraak

Overleg met krakers

In december 2019 is er een gesprek geweest met ambtenaren van de gemeente en een vertegenwoordiger van de bewonersgroep waarin hen gevraagd is hoe zij zelf tegen een eventueel vertrek staan. Zij staan hiervoor open als dat betekent dat de eigenaar zelf zijn verantwoordelijkheid gaat nemen voor het pand. De bewonersgroep heeft toegezegd medewerking te verlenen aan de uitvoer van de instandhoudingsmaatregelen. Tot nu toe wordt ook gehoor gegeven aan onze vragen.

Bestuursrechtelijke handhaving

Het kraken op zich is geen daad waarop door het college kan worden gehandhaafd. Wel zijn er omstandigheden waarin het college of de burgemeester toch handhavend kan optreden.

Strijd met bestemmingsplan

Op grond van artikel 2.1, eerste lid, onder c van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) is het verboden zonder omgevingsvergunning gronden of bouwwerken te gebruiken in strijd met het bestemmingsplan. Het college is bevoegd handhavend op te treden tegen dit strijdige gebruik op grond van artikel 125 Gemeentewet en artikel 5.2 Wabo. In geval van Huize Ivicke is de bestemming van het pand kantoor. Tegen het gebruik als woning kan dus handhavend worden opgetreden door het college door het opleggen van een last onder dwangsom of een last onder bestuursdwang.

Op 31 januari 2019 ontvingen wij een handhavingsverzoek van toenmalig eigenaar de Muntendamsche Investerings Maatschappij b.v. (hierna: MIM) om te handhaven vanwege het

strijdig gebruik met het bestemmingsplan. Bij besluit van 17 juni 2019 hebben wij dit handavingsverzoek aanvankelijk afgewezen op de grond dat de MIM als eigenaar van het rijksmonument de voor haar openstaande strafrechtelijke en/of civielrechtelijke mogelijkheden tot ontruiming moet aanwenden. Bij de beslissing op bezwaar d.d. 31 december 2019 hebben wij dit besluit herroepen en aangegeven dat wij overeenkomstig ons handavingsbeleid aan de krakers een voornemen zullen sturen tot handhavend optreden tegen het strijdige gebruik. Daarnaast is ook een voornemen tot handhaving verzonden aan de MIM nu deze het als eigenaar ook in zijn macht heeft om de overtreding te beëindigen.

Op 7 februari 2020 is het rijksmonument door de MIM verkocht aan Rap B.V. en dezelfde dag door Rap B.V. doorverkocht aan Monumenten Restauratie WH B.V. (hierna: MonRes). Overigens zijn wij van deze verkoop niet door de MIM en/of MonRes op de hoogte gesteld. Gelet op deze verkoop hebben wij een nieuw voornemen tot handhavend optreden aan MonRes (de nieuwe en huidige eigenaar) verzonden en haar in de gelegenheid gesteld hierop een zienwijze te geven.

Bij besluit van 16 juni 2020 is aan zowel de krakers als aan de eigenaar een last onder bestuursdwang opgelegd om de bewoning in strijd met het bestemmingsplan binnen vijf maanden te beëindigen. Wanneer na het verlopen van de termijn Huize Ivicke nog steeds is bewoond, zal de gemeente overgaan tot ontruiming. Kosten die hierbij worden gemaakt zullen worden verhaald op grond van de Algemene wet bestuursrecht.

Ernstige wanordelijkheden

In geval van oproerige beweging, van andere ernstige wanordelijkheden of van rampen of zware ongevallen, dan wel ernstige vrees voor het ontstaan daarvan, is de burgemeester bevoegd alle bevelen te geven die hij ter handhaving van de openbare orde of ter beperking van gevaar nodig acht. Ook kan de burgemeester algemeen verbindende voorschriften geven. Deze bevoegdheid heeft de burgemeester op grond van artikel 175 en 176 van de Gemeentewet. Het gaat hier om uitzonderlijke situaties waarbij de maatregelen niet verder mogen strekken dan strikt noodzakelijk (proportionaliteit) en er geen minder ingrijpende bevoegdheden beschikbaar zijn (subsidiariteit). In het geval van Huize Ivicke is er tot nu toe geen sprake geweest van een situatie die optreden op grond van deze artikelen uit de Gemeentewet rechtvaardigde.

Evenement/openbare manifestatie

Van 1 tot en met 4 augustus vond op de buitenplaats Huize Ivicke het No Border Camp 2019 plaats. De handhaving van een dergelijke bijeenkomst is afhankelijk van de kwalificatie die hieraan kan worden gegeven. Is er sprake van een evenement of van een openbare manifestatie? Uw raad heeft gevraagd om toelichting van deze begrippen.

Er is sprake van een openbare manifestatie (betoging of demonstratie) wanneer er meerdere personen zijn die in het openbaar een mening uiten en waarbij het uiten van deze mening centraal staat. Het gaat daarbij om een gezamenlijk doel, namelijk het gezamenlijk uiting geven aan gedachten of gevoelens. Dit kan zijn op op politiek of maatschappelijk gebied, maar ook op andere gebieden. Demonstraties vallen juridisch onder een ander regime dan evenementen. Waar evenementen conform de gemeentelijke APV verboden zijn zonder vergunning van de burgemeester, is het houden van een demonstratie een grondrecht waaraan slechts op basis van de Wet Openbare Manifestaties beperking mogen worden opgelegd als dat echt nodig is. Waar bij een evenement de organisator dus het bevoegd gezag moet overtuigen dat hij een veilig evenement kan houden en daarvoor primair verantwoordelijk wordt gemaakt, is een demonstratie een recht waarbij het bevoegd gezag zelf overtuigende argumenten moet aandragen om dit – waar – nodig in te perken. Voor het handavingskader zie verder bijlage 1.

Strafrechtelijke handhaving

Op grond van artikel 138a Wetboek van Strafrecht is kraken een strafbaar feit. De eigenaar van een gekraakt pand kan hiervan aangifte doen bij de politie. De eigenaar van Ivicke heeft dit ook gedaan. Wat er volgens met een aangifte gebeurt, is niet in handen van de gemeente. Wel heeft de gemeente in ambtelijk overleg en in de driehoek aangegeven dat huize Ivicke is gekraakt en dat

het gewenst is dat deze kraak wordt beëindigd. Desgevraagd heeft het OM laten weten dat het landelijk beleid is niet te ontruimen voor leegstand. De ontruiming moet worden beoordeeld door de rechter die zal kijken wat er na de ontruiming met het pand gebeurt en rekening zal houden met het huisrecht dat krakers hebben op grond van art. 8 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens. In geval van ernstige aantasting van het monument door toedoen van de krakers of wanordelijkheden die gepaard gaan met het plegen van strafbare feiten zou er ook een grondslag kunnen zijn voor ontruiming. Maar daarvan is tot nu toe geen sprake.

Civielrechtelijke handhaving

De eigenaar van het pand kan op grond van zijn eigendomsrecht ontruiming vorderen via de civiele rechter. De eigenaar van Ivicke heeft laten weten een bodemprocedure te zijn gestart. De behandeling daarvan vindt plaats op 8 juli aanstaande. De gemeente speelt verder geen rol in deze procedure.

Krakersscan

Voor zover bekend worden er op dit moment geen andere panden gekraakt in de gemeente Wassenaar.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

Drs. H.I.P. Oppatja,
gemeentesecretaris

Drs. L.A. de Lange,
burgemeester

Deze brief is digitaal vastgesteld. Hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.